

Висновки. Загалом, варто зробити висновок, що інститут преюдиційного запиту є схожим на інститути типових та зразкових справ в адміністративному судочинстві, проте їх не варто ототожнювати. На нашу думку, інститут преюдиційного запиту міг би стати найефективнішим напрямом впровадження у вітчизняну систему адміністративного судочинства позитивного досвіду Франції та Республіки Угорщина. У даному контексті, прийняття законопроекту №8031 могло б стати цілком доцільним шляхом для його реалізації. Окрім провідних держав Європейського Союзу, вважаємо, що Україні варто опиратись на досвід держав, близьких історично, соціально-політично, територіально. Україна та ряд європейських держав розбудовували власні правові системи із ідентичних витоків.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ

Охотнікова Олена Миколаївна,
к.ю.н., доцент,
доцент кафедри конституційного та муніципального права
КНЕУ імені Вадима Гетьмана
Демидчук Богдан Олексійович,
Магістр
Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана
м.Київ, Україна

Вступ. Конституція України передбачає гарантії забезпечення та захисту прав та свобод людини і громадянина. Так, однією з найважливіших гарантій є право на судовий захист. Основним законом країни передбачено, що права і свободи людини і громадянина мають захищатися судом. Конституція України

також передбачає гарантії кожній людині щодо оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

З цього випливає, що кожен має право звернутися до суду, якщо його права або свободи порушуються або були порушені чи існують інші перешкоди для їх реалізації. В свою чергу право на судовий розгляд справи означає не лише право особи звернутися до суду, а й право на те, що її справа буде розглянута та вирішена судом. Можливість особи безперешкодно отримати судовий захист є основою поняття доступу до правосуддя. Що стосується перешкод у доступі до правосуддя, то вони можуть виникати як через певні обмеження, передбачені матеріальним правом, так і через особливості внутрішнього процесуального законодавства.

Ціль роботи. Дослідження та систематизація законодавства, що стосується конституційно правового забезпечення права на судовий захист та розробка пропозиції щодо його вдосконалення.

Матеріали та методи. Дослідження здійснене на основі системного підходу з використанням таких методів: прогнозування, порівняльного методу, структурного аналізу. До методів наукового дослідження, що використовувались для розв'язування поставлених завдань відносяться: моделювання, спостереження, теоретичний аналіз наукових літературних джерел, синтез, узагальнення, порівняння, абстрагування, конкретизація. Проводився аналіз Конституції України, законів та підзаконних актів та праць таких вчених як: Ніколаєнко Я.М., Антонюк О.І., Бойко В.Ф., Грибанов В.П., Лемак О.В., Прохазка Г.А., Матвійчук Я.Ю.

Результати та обговорення. Право на судовий захист викиє тоді, коли порушуються права, свободи людини і громадянина або існують інші перешкоди для їх реалізації. Конституційні гарантії посідають важливе місце у забезпеченні права на судовий захист. З їх допомогою досягається відновлення порушених прав людини і громадянина. Хоча конституційно-правові засади права на судовий захист в Україні є малодослідженими, аналіз різних джерел

довів, що пріоритетного характеру має набувати саме судова форма захисту суб'єктивних прав та законних інтересів людини і громадянина, оскільки вона повною мірою забезпечує ефективний захист, гарантований Конституцією України та відповідним галузевим законодавством.

В процесі дослідження ми з'ясували, що функція захисту прав людини, яку ми відносимо до процесу діяльності судів загальної юрисдикції, виявляється глибинно пов'язаною з функцією забезпечення верховенства права, коли право стає домінуючим фактором як у відносинах окремих громадян, так і в життєдіяльності держави. Таким чином, судова система посідає провідну роль у механізмі забезпечення конституційного права людини і громадянина на судовий захист, яка покликана забезпечувати доступність правосуддя для кожної особи в порядку, встановленому як Конституцією України так і законами.

Важливе місце в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина посідає Конституційний Суд України, який здійснює судовий конституційний контроль та захист основ конституційного ладу, основних прав і свобод людини і громадянина, забезпечення верховенства права і прямої дії Конституції на всій території України.

Крім суду є також і інші органи, діяльність яких стосується гарантій судового захисту. Так у системі поділу влади Уповноважений Верховної Ради з прав людини займає особливе місце, яке по суті, не належить ні до однієї з гілок влади. Загалом, він виконує публічні та представницькі функції, а його діяльність поширюється на найконфліктнішу сферу суспільних відносин - відносини громадянина і держави, особливо громадянина і чиновника. Діяльність Уповноваженого доповнює засоби і способи захисту прав і свобод громадян, які наразі існують, але не відмінняє і не тягне за собою перегляд компетенції відповідних державних органів, діяльність яких покликана забезпечувати захист і відновлення порушених прав і свобод. Він покликаний виявляти і аналізувати проблеми їх діяльності а також інші чинники в роботі органів влади, що призводять до порушення прав людини, захищати громадян

від поганої роботи або бездіяльності адміністративних органів. До сфери його можливостей входить розробка рекомендацій що вдосконалив їх діяльність у сфері захисту прав людини.

Права людини та їх захист у сучасному світі регулюються не тільки національним правом, але й міжнародним. У випадках, коли вичерпані всі внутрішньодержавні засоби правового захисту, кожен має право звернутися до міждержавних органів. Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод 1950 р. закріплює за кожною людиною право на справедливий судовий розгляд справи в розумний термін незалежним і безстороннім судом, який створений на основі закону. Таким чином, всі суб'єкти права, які проживають на території держав, які є членами Ради Європи, вичерпавши національні можливості захисту своїх прав можуть звертатися в Європейський Суд з прав людини. Це дає змогу відновити порушені права на міжнародному рівні.

Висновки. Аналізуючи гарантії та можливості забезпечення права на судовий захист, можна стверджувати, що це достатньо дієвий механізм забезпечення конституційного права людини і громадянина на судовий захист та являє собою систему засобів і чинників, за допомогою яких здійснюється реалізація конституційного права на судовий захист. Невід'ємною його частиною є його охорона відповідними уповноваженими суб'єктами державної влади, а у разі порушення – його захист та відновлення.

Впроваджений державою механізм забезпечення права на судовий захист є необхідним і об'єктивним взаємозв'язком всіх заходів, що існують в державі за допомогою правових норм та зобов'язальних суб'єктів державної влади.

Що стосується судів в Україні, то вони є важливим суб'єктом правозахисної діяльності України та основною гарантією конституційних прав людини і громадянина. Серед завдань конституційного права є підтримка судової влади у здійсненні нею правозахисної діяльності для того, щоб вона

нарешті перейшла від теоретичних розробок до дієвих гарантій виборених Українським народом прав і свобод для кожного.

Проводячи дослідження у правовій сфері можна доволі часто спостерігати порушення нормативних настанов у сфері забезпечення прав і свобод громадян, довготривале нехтування багатьма посадовими особами прав і свобод громадян. Причини подібних явищ криються у відсутності механізму швидкого та ефективного реагування на свавілля чиновника, бюрократизмі, тому, на нашу думку необхідне подальше реформування судової системи з метою її вдосконалення для запобігання подібним випадкам. Так, ми пропонуємо продовжувати реформи з нахилом на комп'ютеризовані системи, оскільки на відміну від людини, у машини будуть відсутні вищезгадані порушення та чинники, що спонукають їх до цього.

ПРОДАЖ ЗЕМЕЛЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Попович Андрій Антонович,
студент Інституту бізнес-освіти
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана
м. Київ, Україна

Вступ. Правове регулювання будь-яких відносин є досить важливим питанням, адже їх санкціонування з боку держави направлено на уникнення конфліктних ситуацій на практиці, а при їх виникненні – на швидке реагування та відновлення порушених прав та інтересів, зацікавлених на те, осіб. Таким чином, регламентація земельних відносини в Україні здійснюється нормами